

Enheten för social utveckling
Suzanne Bengtsson

Tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen i Stockholms stad hösten 2016

Länsstyrelsens beslut

Det finns stora brister gällande anmälningsförfarandet och tillsynen av tobaksförsäljning på restaurang, för detta får staden allvarlig kritik.

Härutöver har Länsstyrelsen noterat en del brister som redovisas nedan.

- Alla tillståndshavare får inte ett tillsynsbesök per år.
- Flera restauranger har varit stängda när de ska tillsynas. Länsstyrelsen har den uppfattningen att sådana tillfällen inte ska räknas som ett tillsynsbesök.
- Tillsynsfrekvensen på idrottsevenemang har varit för låg.
- På tillståndsbevisen saknas ofta maxantal personer för lokalen och/eller sittplatser trots att uppgifter om detta i flera fall inkommit till myndigheten.
- Vid handläggningen har noterats att socialnämnden vid beslut gått utöver vad som angivits i ansökan.
- Delegationsordningen bör ses över. Beslut har bland annat fattats för serveringstillstånd gällande gemensam serveringsyta utan stöd i delegationsordningen.
- Uppföljningen av villkor bör ses över, främst gällande villkoret att personal ska genomgå utbildning i Ansvarsfull alkoholservering.
- Saknas serveringsansvarig på serveringsstället behöver tillståndsenheten ingripa med starkare åtgärder än ett brev.
- Se över de administrativa rutinerna, samtliga beslut ska skickas in till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vill utöver detta ge några förbättringsförslag:

- Tillståndsenheten bör beakta delar av ANDT-strategin i arbetet med tillståndsgivning, riktlinjer och tillsynsplan.
- Tillståndsmyndigheten bör kontrollera att Folkhälsomyndighetens nationella tillståndsregister stämmer.

Senast den 31 mars 2018 vill Länsstyrelsen att kommunen ska redovisat hur anmälningsförfarandet och tillsynen av tobaksförsäljning har åtgärdats.

Länsstyrelsen förväntar sig att ovan redovisade brister åtgärdas och avslutar därmed ärendet.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

Bakgrund till tillsynen

Med stöd av 9 kap. 1 § alkohollagen och 19 a § tobakslagen har Länsstyrelsen på eget initiativ genomfört tillsyn i Stockholms stad. Denna tillsyn har avsett socialnämndens tillståndsutskottsverksamhet.

Länsstyrelsens handläggning

Tillsynsbesöket har genomförts i flera etapper av Länsstyrelsens tjänstemän Suzanne Bengtsson, Magdalena Frykstrand samt Alf Klingvall. Tillsynen inleddes den 4 oktober 2016 då inledande samtal fördes med tillståndsenhetens chef. Den 6 december 2016 deltog Länsstyrelsens tjänstemän vid möte tillsammans med representanter från socialnämndens tillståndsutskott och tjänstemän från socialförvaltningen.

Redovisning av tillsynen

Organisation

Ärenden rörande alkoholservice på restaurang handläggs på socialförvaltningens tillståndsenhet. Beslut fattas av socialnämndens tillståndsutskott eller av tjänstemännen enligt delegation. Vid tiden för tillsynen arbetar 17 handläggare, tre administratörer, två samordnare, en chef på tillståndsenheten och 16 timarvoderade restauranginspektörer på tillståndsenheten. Några tjänstemän som gått i pension arbetar med restaurangtillsyn på dagtid. Även handläggarna arbetar med tillsyn på kvällstid. Det har tidigare varit en stor omsättning av handläggare men nu har ungefär hälften arbetat tio år eller längre och den andra hälften minst ett år.

Merparten av handläggarna är jurister, socionomer och ekonomer, men det finns också andra kompetenser. Handläggarna får arbeta med alla typer av ärenden, såväl tillstånd- som tillsynsärenden. En samordnare fördelar inkomna ärenden på handläggarna. Chef, samordnare och handläggande personal träffas veckovis för genomgång av nya ärendefunktioner i verksamhetssystemet, tillsynsplanering och uppföljning, diskussioner om bedömningsgrunder, checklistor och administrativa rutiner m.m.

Staden har lagt ner mycket arbete på att ta fram e-tjänster och skapa en helt digitaliserad verksamhetsprocess. Ärenden som påbörjats efter augusti 2010 arkiveras i sin helhet i elektronisk form i datahanteringssystemet Public 360. Under år 2016 påbörjades totalt 12 391 ärenden. Av dessa är cirka 5 905 tillståndsärenden, 129 tillsynsärenden och 4 020 inspektionsärenden. Ambitionen är att en så stor del som möjligt av de enklare ärendena ska hanteras av krögarna själva via e-tjänster. Upphandling av nytt ärendehanteringssystem är på gång.

Tillståndsenheten är en s.k. resultatenhet, vilket innebär att verksamheten ska vara självfinansierad. Inga skattemedel tillförs den dagliga driften, utan all verksamhet finansieras med avgifter från ”kunderna.”

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

Handläggarnas arbetssituation

Handläggarna hanterar en stor mängd ärenden. Till stöd vid tillståndsgivning finns rutiner gällande alla moment i tillståndsgivningen. Det kan vara utdrag från förarbeten till alkohollagstiftningen, klargörande från andra myndigheter, skattelagstiftning eller prejudicerande domar. Olika utbildning och arbetserfarenhet hos gamla och nya handläggare gör att det också går att söka stöd från kollegor.

Hot mot enskilda tjänstemän förekommer ytterst sällan. Vid ärenden som bedöms särskilt besvärliga, till exempel avslag av en ansökan, skriver chef eller samordnare under som handläggare fast det är en annan handläggare som gjort utredningen.

Vid tillsyn har vissa situationer upplevts som hotfulla, till exempel när polisen avvikit från tillsynen på grund av andra arbetsuppgifter.

Tillsynsplan och övergripande styrdokument

Stadens riktlinjer för serveringstillstånd antogs av kommunfullmäktige den 21 mars 2016. Riktlinjerna är omfattande, skrivna på lättläst svenska, och de har anpassats efter den senaste lagstiftningen. Syftet med riktlinjerna är att den som söker tillstånd ska kunna förutse om en verksamhet som planeras kan ges tillstånd, samt att ge vägledning vid handläggning och beslut så att ansökningar om serveringstillstånd behandlas lika inom kommunen.

Riktlinjerna är i tre delar, Ansökan och handläggning, Riktlinjer vid servering och Samarbete

I riktlinjerna framkommer att Stockholms stad har tre övergripande mål:

- Det ska vara tryggt att gå på krogen.
- Det ska vara lätt att vara krögare.
- Det ska vara konkurrens på lika villkor i restaurangbranschen.

Av stadens tillsynsplan för 2016 framgår att tillsynsarbetet på enheten består både av inre och yttre tillsyn. Inre tillsyn sker löpande under året och består bl. a av kontroll av tillståndshavare genom upplysningsföretagen Creditsafe och Infotorg.

Av tillsynsplanen framgår även:

- Merparten av förvaltningens rutintillsyn sker med hjälp av timarvoderade inspektörer.
- Enhetens tjänstemän ansvarar för den mer riktade tillsynen i egen regi eller tillsammans med andra berörda myndigheter.
- Riktad tillsyn som planeras är inspektion av studentarrangemang, festivalarrangemang, idrotts/eventemangsanläggningar med fokus på Tele 2 Arena och intilliggande restauranger.
- I förorten kommer tillsynen att utökas.
- Tobakstillsynen ska utvecklas.

Enligt delegationsordningen för socialnämnden från 2016-03-22 är flertalet ärendetyper delegerade till tjänstemännen. Beslut av tjänsteman redovisas till tillståndsutskottet en gång i månaden. Det fanns vid tillfälle för länsstyrelsens tillsyn ingen delegation på beslut enligt tobakslagen.

Tillståndsutskottet fattar beslut i ärenden som rör nyetablering, serveringstider senare än kl. 01.00 och sanktioner i form av återkallelse eller varning. Fyra gånger per år skickar tillståndsenheten ut ett nyhetsbrev till samtliga tillståndshavare som man kallar TillståndsNytt.

Enligt stadens Ändrade riktlinjer för folköl- och tobakstillsynen antagna av kommunfullmäktige 2011-03-11 ska anmälan om försäljning av tobaksvaror göras till socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen (nuvarande socialförvaltningen). Av riktlinjerna framgår vidare att varje anmält försäljningsställe ska ha minst ett tillsynsbesök per år.

Tillståndsprövning enligt alkohollagen

Vid årsskiftet 2016/2017 fanns enligt tillståndsenheten 2 222 serveringstillstånd i Stockholms stad. Det är en ökning med ca 328 tillstånd under loppet av tre år. Många av dessa kan hänföras till att Stockholms befolkning har ökat och det tillkommit nya bostadsområden.

Att ansöka om stadigvarande serveringstillstånd kostar 12 000 kronor.

Remisser skickas alltid till Polismyndigheten och ofta till Skatteverket, miljöförvaltningen och den stadsdelsförvaltning där restaurangen ligger. Remisser skickas ibland även till Räddningstjänsten och Kronofogdemyndigheten. Av riktlinjerna framgår det att stadsdelsförvaltningarnas yttrande ska väga tungt vid tillståndsmyndighetens slutliga bedömning.

Länsstyrelsens granskning av akter

Länsstyrelsen har granskat ett stort antal ärenden som handlagts med stöd av alkohollagen. Granskningen har avsett såväl ansökningsärenden som tillsynsärenden.

Länsstyrelsen har noterat följande i enskilda granskade ärenden:

Meddelat tillstånd utöver ansökan

En restaurang har ansökt om serveringstillstånd för öl och vin både inomhus och på uteservering. I hyreskontraktet stod att lokalen hyrs ut till tillståndshavarna endast om de bara serverar öl och vin. Trots detta beviljades ett tillstånd med

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

andra jästa alkoholdrycker samt spritdrycker. Dessutom var serveringsytan ofullständigt markerad på ritningen. Länsstyrelsen har noterat att det aktuella serveringstillståndet inte finns med i Folkhälsomyndigheten nationella tillståndsregister.

Gemensamt serveringsutrymme

Staden har beviljat ett antal gemensamma serveringsutrymmen av olika slag, ibland festivaler med två eller flera tillståndshavare, ibland på fasta serveringsställena. Två ärenden har Länsstyrelsen tittat närmare på, bland annat beroende på påpekanden från allmänheten. Det gäller två olika gemensamma serveringsutrymmen, ett på Södermalm och ett på Norrmalm. På vardera är det ett tiotal olika tillståndshavare som beviljats gemensamt serveringsutrymme. En lokal är som en stor restaurang, den andra är lokaliserad i ett köpcentrum. I båda fallen finns på den gemensamma ytan ett matställe som saknar alkoholtillstånd. Restaurangerna saknar egna serveringsytor, det finns endast det gemensamma serveringsutrymmet. Det angivna maxantalet personer som får vistas i lokalen är samma antal på alla de enskilda tillståndsbevisen, liksom antalet sittplatser. På ritningar för de enskilda serveringsställena finns restaurangens kök och spritförråd markerat som serveringsyta utan kommentar. I något fall var matutbudet inte tillräckligt, och i ett annat fall kontrollerades inte restaurangägaren tillräckligt. En restaurang hade ett tidigare tillstånd i en annan kommun, det finns inte noterat ifall denna kommun kontaktades.

Beslut om gemensamt serveringsutrymme har fattats på delegation.

Tillståndsbevis och ritning

På många tillståndsbevis saknas angivet maxantal gäster som får vistas i lokalen och antalet sittplatser, ibland även när sökanden har gett dessa uppgifter.

Ritningar är oftast scannade i svartvitt, vilket gör att det ibland är svårt att se markerad serveringsyta.

Tillsyn

Staden har haft som mål att utöka antalet tillsynsbesök under 2016 till 3 800. Enligt uppgift har tillståndsmyndigheten haft 4 020 inspektionsärenden under 2016. I länsenkäten för 2016 är det angivet 2 085 tillsynsbesök. En målsättning är att varje serveringsställe öppet för allmänheten ska få minst ett besök per år. För lokaler för slutna sällskap och personalrestauranger kan det räcka med förebyggande och inre tillsyn enligt stadens riktlinjer. Restauranger med sena serveringstider har fått ett flertal tillsynsbesök, även sent på natten. Alla stadigvarande serveringstillstånd har dock inte fått ett tillsynsbesök per år. Länsstyrelsen har tittat på inspektionerna för åren 2013, 2014 och 2015. Särskilt under 2015 var det många tillståndshavare som inte fick något besök.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

En stor andel restauranger har varit stängda vid tillsynsbesöken. Har restaurangen varit stängd förs den upp igen på tillsynsordern.

Alla tillsynsbesök är protokollförda. Benämningen UA, utan anmärkning, står på många tillsynsprotokoll, även då besöket har varat mycket kort tid och antalet gästerna och servering varit omfattande.

Vid flera av tillsynsbesöken har det saknats serveringsansvarig. Staden har i sådana fall som regel att skicka ut ett brev angående detta till tillståndshavaren.

I Stockholms stad finns två större arenor med serveringstillstånd, Tele 2 Arena och Globen. Båda anläggningarna har fått relativt få tillsynsbesök trots att de är anläggningar med många besökare vid stora evenemang. De tillsynsbesök vi noterat har inte varit vid idrottsarrangemang utan vid olika musikarrangemang t.ex. Eurovision Song Contest.

Det har noterats avvikelser vid flera av dessa tillfällen, i ett fall har detta lett till en erinran.

För den inre tillsynen har staden ett avtal med kreditupplysningsföretaget Creditsafe. Därigenom får staden information om tillståndshavare som missköter sig ekonomiskt genom att inte betala skatter och avgifter inom föreskriven tid. Creditsafe och Infotorg tillhandahåller även uppgifter om förändringar i bolagsstyrelser.

Under år 2016 meddelades 26 tillståndshavare en erinran, 14 tillståndshavare en varning och 36 tillståndshavare fick sitt serveringstillstånd återkallat. Av de 36 var 35 för brister i ekonomisk skötsamhet och en för brister i ordning och nykterhet.

Ansvarsfull alkoholserving

Utbildning för restaurangpersonal i Ansvarsfull alkoholserving arrangeras många gånger per år i samarbete med STAD (Stockholm förebygger Alkohol och Drogproblem) och berörda myndigheter. Tillstånd för servering efter den s.k. normaltiden förenas med ett särskilt villkor att all personal som inte enbart arbetar tillfälligtvis ska ha gått denna utbildning. Att kunna kontrollera vem som har utbildats har varit svårt att följa upp. År 2016 har tillståndsenheten hört av sig till enskilda tillståndshavare och frågat vilka av deras personal som har gått utbildningen. Kontrollen har skett stickprovsmässigt. Det går även att söka i STAD:s register på vem som har gått utbildningen.

Tobakstillsyn på restauranger med serveringstillstånd

Det finns omkring 120 anmälda försäljningsställen som säljer tobak via automat på restauranger i Stockholm. Dessa försäljningsställen finns registrerade i OL2, ett verksamhetsstöd för tobaks- och alkoholtillsyn hos stadens samordnare för folköl- och tobakstillsyn. Hur många som säljer snus i automat eller tobaksvaror utan automat, över bardisk eller ”serverar” tobak via vattenpipa eller cigarr är inte känt.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

Det finns inget av tillståndsenheten upprättat register på detta. Under 2016 har ingen tobakstillsyn genomförts. Under 2015 besöktes 16 serveringsställen och under 2014 cirka 30 ställen. Av de som besöktes 2015 var det bara 4 som faktiskt sålde tobak.

Tillsynsprotokoll som användes vid besöken var inspektionsrapport för serveringstillstånd. Det finns en fråga på denna blankett om restaurangen säljer tobak eller inte. Vid genomgång av inspektionsrapporterna har det i några få fall framgått att automaterna har stått under uppsikt av personal, detta har fyllts i en ruta för övriga iakttagelser. Det finns ingen annan information huruvida man kontrollerat egenkontrollprogram, åldersgränser, skylt om åldersgräns, marknadsföring eller märkning av tobaksprodukter.

Det finns åtminstone en restaurang som erbjuder cigarrökning. I akten för denna restaurang finns en anmälan om tobaksförsäljning, dock inget egenkontrollprogram och ingen notering om att man gjort tillsyn på detta ställe. Det finns ett flertal restauranger som serverar rökning via vattenpipa. Inte heller detta har föranlett någon särskild tobakstillsyn.

Länsstyrelsens bedömning

Inledning,

Det övergripande målet i regeringens ANDT-strategi 2016 - 2020 lyder: *Ett samhälle fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.*

Det första delmålet är: *Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.* I strategin lyfts tre prioriterade perspektiv som ska genomsyra ANDT-arbetet på alla nivåer; arbetet ska bidra till att öka jämlikheten i hälsa, jämställdhetsperspektivet ska beaktas och barn och unga ska skyddas. Dessutom ställer sig regeringen bakom målet att nå ett rökfritt Sverige till år 2025 vilket innebär att rökningen ska upphöra eller minska så att mindre än fem procent av befolkningen röker senast år 2025.

Stockholms stad har en befolkning som motsvarar 10 % av Sveriges (befolkning) Cirka 20 % av landets serveringstillstånd finns i Stockholms stad. Huvudstaden har en stor besöksnäring och finns i en region som har ytterligare 10 % av landets befolkning. Det är alltså inte bara Stockholms invånare som besöker restauranger, nattklubbar, festivaler, barer, caféer och andra nöjesställen.

Befolkningsökningen mellan 2013 och 2016 har varit ca 4 % medan ökningen av serveringstillstånden har varit ca 17 %. Ökningen av serveringstillstånd har alltså varit betydligt större än befolkningstillväxten.

Tillståndsenheten är en stor arbetsplats med många olika ärenden under ett år. Ibland är det så att nya företeelser dyker upp först i Stockholm. Att arbeta på och leda denna enhet och ha en överblick över helheten är en utmanande uppgift som vi har all respekt för.

Många av de brister vi uppmärksammade i vårt beslut 2013 är åtgärdade, dock inte alla, och vi har sett en del nya brister även vid denna granskning.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

Tillståndsgivning

Ge tillstånd utöver ansökan

Det borde finnas en rutin på tillståndsenheten för att alltid checka av med ansökan så att det inte förekommer att serveringstillstånd medges utöver vad som ansökan avser.

Tillståndsbevis

I Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om tillståndsbevis FOHMFS 2014:6 under rubriken Serveringsutrymme 7 § står det att *Tillståndsbevis för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten ska innehålla tillståndshavarnas uppgift om det antal sittplatser som finns i det utrymmen där servering är tillåten. I 8 § står Tillståndsbevis för stadigvarande serveringstillstånd ska innehålla uppgift om det högsta antal personer som samtidigt får vistas i serveringsutrymmet.*

Länsstyrelsen har konstaterat att det på många tillståndsbevis saknas dessa uppgifter. Det är den sökande som ska inkomma med uppgifterna och brandmyndigheten kan upplysa om dessa verkar rimliga.

Ansvarsfull alkoholserving

Det går fortfarande inte att följa upp villkoret att personal ska ha gått STAD-utbildningen. Länsstyrelsen anser att villkor som ges ska vara uppföljningsbara.

Ingen serveringsansvarig på plats

Tillståndsenhetens rutin att skicka ett brev till tillståndshavaren om inte det funnits serveringsansvarig på plats anser Länsstyrelsen vara en för mild åtgärd. Enligt propositionen 1994/95:89 får inte alkoholserving förekomma om inte tillståndshavaren eller serveringsansvarig finns på plats. Den serveringsansvariga ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för sin uppgift. Att ha en utsedd serveringsansvarig med ett huvudansvar är ett sätt att försäkra sig om ordning och nykterhet på serveringsstället.

Gemensamt serveringsutrymme

Gemensamt serveringsutrymme infördes i alkohollagen 2011. I propositionen står det att tanken är att flera restauranger med serveringstillstånd ska kunna ansöka om en gemensam serveringsyta. Det finns begränsat med rättspraxis att tillgå. Länsstyrelsen har hittat en dom från Förvaltningsrätten i Stockholm Mål nr 13659 - 12. Det är en restaurang med serveringstillstånd och ett kafé utan serveringstillstånd som vill dela en uteservering. Kommunen avsåg detta, beslutet överklagades förvaltningsrätten konstaterade att kaféet inte har något serveringstillstånd så det kan inte bli fråga om gemensamt serveringsutrymme.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

Det är inte prövat om alla i den gemensamma serveringsytan måste ha serveringstillstånd. Länsstyrelsens uppfattning är dock att samtliga ska ha serveringstillstånd.

I de två aktuella fallen som länsstyrelsen granskat, har det inte framgått på ritning vad som är den enskilda tillståndshavarens serveringsyta. Enligt tillståndsenheten är serveringsytan vid varje serverings bardisk, där det nu inte finns några bord eller stolar. Om det gemensamma tillståndet dras in och det är de enskilda tillståndshavarnas serveringsyta som gäller, ska det finnas en tydlig ritning att gå tillbaka till. På foodcourten i köpcentret är det omöjligt för ungefär hälften av restaurangerna att ha någon uppsikt över serveringsytan, de är vända åt ett helt annat håll.

Beslut om att medge serveringstillstånd för gemensamt serveringsutrymme har fattats på delegation av förvaltningen. Av delegationsordningen framgår förvaltningen har delegation på att fatta beslut enligt 8 kap. 14 § 1 st. Regleringen om gemensamt serveringsyta finns i paragrafens 2 st. Delegationsordningen i denna del behöver ses över eller så fattas beslut om gemensamt serveringsutrymme av tillståndsutskottet.

Antalet serveringsställen

Enligt tillståndsenhetens uppgift fanns det 2 222 serveringstillstånd i Stockholms stad vid årsskiftet 2016/2017. Enligt Folkhälsomyndighetens restaurangregister fanns det vid samma tid 2 370 serveringstillstånd. Folkhälsomyndighetens tillståndsregister borde uppdateras med aktuella uppgifter från Stockholms stad. Tillståndsenheten uppger att man gjorde ca 4 000 tillsynsbesök under 2016 men i länsenkäten fylldes det i bara 2 075 tillsynsbesök. Länsstyrelsen har inte fått in samtliga beslut fattade av tillståndsmyndigheten. Alla beslut ska skickas till Folkhälsomyndigheten, Polismyndigheten och Länsstyrelsen.

Tillsyn av alkohol

Alla serveringsställen med servering till allmänheten ska få ett tillsynsbesök per år, alla dessa tillståndshavare får inte det. Länsstyrelsen anser dessutom att ett tillsynsbesök då restaurangen varit stängd, ska inte räknas som ett genomfört besök.

I tillsynsplanen för 2016 framgår att enheten planerat att genomföra tillsyn på stora idrottsevenemanganläggningar. STAD, IQ och stockholmsklubbarna AIK, DIF, och HIF driver ett samarbetsprojekt "Fotboll utan fylla" på Stockholms fotbollsarenor. I projektet har de genomfört studier där skådespelare spelat kraftigt berusade och bland annat försökt att köpa alkohol. Resultatet från berusningsstudierna visade att på restauranger i arenornas närhet nekades 68 % att köpa alkohol., inne på arenorna nekades 32 % att köpa alkohol och endast 13 % nekades att gå in på arenorna. En gång under 2016 har två tjänstemän följt med

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

STAD på ett besök på Tele 2 Arena. Situationen på fotbollsarenor gör att tillsynen borde bedrivas mer regelbundet där.

Tillsyn av tobaksvaror.

Vid Länsstyrelsens förra beslut 2013-10-02 fick staden kritik för att tobakstillsynen var bristfällig.

Länsstyrelsen konstaterar att tobakstillsynen fortfarande i stort sett är obefintlig. Det finns inget register med alla anmälda försäljningsställen. Ett bolags automatförsäljning har funnits registrerade hos socialförvaltningens samordnare av folköls- och tobakstillsyn. Det finns fler som säljer och marknadsför tobak på stadens restauranger inte bara cigaretter och snus utan även cigarr- och vattenpipsrökning. Hur många av dessa som är anmälda är okänt.

I samband med aktgranskningen gällande serveringstillstånd har vi hittat några tobaksanmälningar från näringsidkare men inte sett någon tjänsteanteckning att anmälan fått någon respons eller speciellt tillsynsbesök.

Kommunen har ett omfattande tillsynsansvar gällande tobakslagen.

Tillståndsenheten måste uppfylla alla dessa delar. Kommunen får ta ut avgift för sin tillsyn.

De få gånger under 2014 och 2015 som tillståndsenheten varit ute för att besöka serveringsställen enbart utifrån tobakslagen har de endast hittat några få försäljningsställen som sålde tobaksvaror. Länsstyrelsen anser att det krävs ett uppdaterat register för att kunna genomföra en effektiv tillsyn. Det är viktigt att kontrollera hur egentillsynen fungerar på varje försäljningsställe som säljer tobaksvaror.

Det är extra viktigt att genomföra tillsynsbesök på de nya trenderna av tobaksförsäljning som att erbjuda cigarr och vattenpipa att röka.

Enligt Folkhälsomyndigheten är det övergripande målet med svensk tobakspolitik att motverka tobaksbrukets skadeverkningar. Tobakslagen är en skyddslagstiftning och kommunerna har tillsyn över detaljhandel med tobak och rökfria miljöer enligt 19 a §. En studie från Socialstyrelsen visar att i Sverige dör uppskattningsvis 12 000 rökare per år i förtid till följd av sin rökning, dessutom insjuknar ungefär 100 000 personer per år i Sverige i rökrelaterade sjukdomar. I dessa siffror är inte skador orsakade av snus eller passiv rökning medräknade. Enligt samma undersökning är den växande kroppen extra känslig och rökningens påverkan blir större ju tidigare rökdebuten sker. Varannan rökare kommer att dö i förtid av sin rökning. Rökning är den enskilt största påverkbara orsaken till en rad sjukdomar. Konsekvenserna är stora för individen men också för hela samhället.

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att tobakstillsynen varit så bristfällig att något annat än allvarlig kritik inte kan komma ifråga.

Datum
2017-06-20

Beteckning
705-31578-2016

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta beslut har fattats av enhetschef Anna Conzen med Suzanne Bengtsson som föredragande.

Anna Conzen
Enhetschef

Suzanne Bengtsson
Tillsynshandläggare